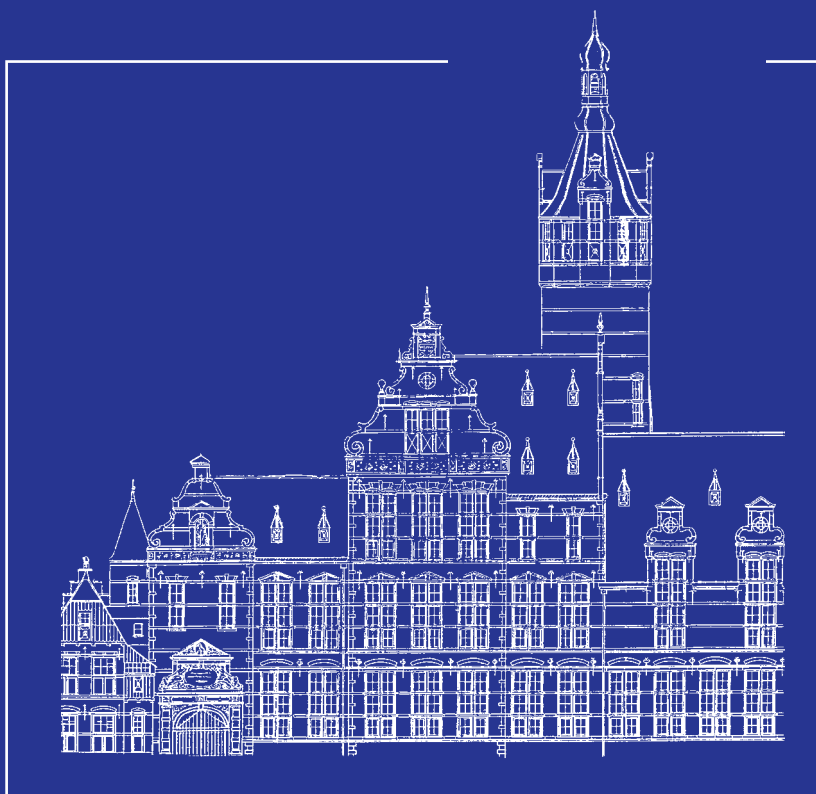

Socialiter

Vrienden van het Gymnasium Haganum

Nummer 13
voorjaar 2005

Colofon

Socialiter verschijnt 2 maal per jaar en is een uitgave van 'Socialiter', de vereniging van oud-leerlingen van het Gymnasium Haganum.

Redactie/bestuur:

Erik Bierman
Simon Boersen
Aviva Boissevain
Marc Dubois
Albert Huizinga
Goof Kloeg
Ruben Overmeer
Barbara van IJzeren

Redactieadres:

Barbara van IJzeren
Brouwersgracht 45
1015 GB Amsterdam
Telefoon 020 - 6223929
e-mail: ijzeren@knoware.nl

Verspreiding:

Oud-docenten, oud-leerlingen, vrienden
en donateurs van het Gymnasium
Haganum

Uitgave:

Uitgeverij De Nieuwe Haagsche

Druk:

Koninklijke De Swart

Correspondenten:

Alexander Münninghoff
Ernst Sittig

Adreswijzigingen:

Erik Bierman
Louis Bouwmeesterstraat 99
2284 XP Rijswijk
Telefoon 070 - 3964253
e-mail: erik.bierman@wanadoo.nl

Financiële bijdragen:

Postbankrekening nr. 6892167
t.n.v. Vereniging Socialiter, Den Haag
IBAN: NL81PSTB0006892167
BIC: PSTBNL 21

In dit nummer:

Voorwoord	3
Van de rector	4
Met kunst sluit je een contract voor het leven	6
Albert W. Grootendorst	13
Herinneringen van een student	15
Oproep: Actief voor het Haganum	17
Dichter und Bauer	18
Zoekplaatje	23
Vertaling Socialiter	24
Van de quaestor	26
Dick van der Toorn, onze uitgever	28

Het Gymnasium Haganum en Socialiter zijn ook te vinden op het Internet. Adres: <http://www.haganum.nl>. Via dit adres bereikt u ook de lijst met e-mail-adressen van oud-leerlingen.

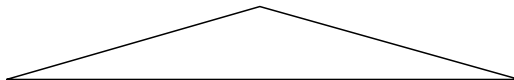

Voorwoord

In het colofon treft u twee nieuwe namen aan en ontbreekt er met ingang van dit nummer één. Dat is de naam van **Els van Dijk-Schrijvers** (e.e. 1967). Els heeft zeven jaar deel uitgemaakt van het bestuur / de redactie. Tijdens die periode heeft ze vier jaar het secretariaat gevoerd, juist in de tijd dat de eerste krantjes uitkwamen. Aangezien ze tot een echte Haganumfamilie behoort (Simon, Mikis en Ulla zaten ook op onze school) kende ze en kent ze nog veel oud-leerlingen en wist ze veel adressen op te sporen. Bovendien heeft ze aan bijna elk nummer wel een bijdrage geleverd. Kortom: we zijn haar veel dank verschuldigd voor de uren en dagen die ze aan Socialiter heeft besteed. Nieuw in ons bestuur is **Marc Dubois**, die eindexamen deed in 1963, maar terugkwam op school in 1978 als docent biologie. Ook thans is hij nog als leraar en schooldekaan verbonden aan het Haganum; ook hij heeft zijn vrouw Renée op school leren kennen en hun kinderen Eline en Muriel hebben in de 90-er jaren eindexamen gedaan. Een interessante bijkomstigheid voor Socialiter is de korte verbindingslijn die Marc heeft met de schoolleiding. Belangrijke zaken, die we wel eens misten doordat de rector niet op een vergadering aanwezig kon zijn, kunnen nu door Marc ter tafel gebracht worden. Bovendien kent ook hij heel veel oud-leerlingen. Ons twee-

de nieuwe bestuurslid komt uit het eindexamenjaar 2002 en is **Simon Boersen**, thans student in Groningen. Simon heeft al enige keren een bijdrage geleverd aan een nummer, o.a. in nummer 9 heeft hij geschreven over het ontwikkelingswerk dat hij verrichtte in Malawi. We hopen dat Simon in contact met zijn leeftijdgenoten bijdragen kan leveren die Socialiter ook voor jongere oud-leerlingen de moeite waard maakt.

Eind december 2004 is overleden professor dr **A.W.Grootendorst**. Hij was maar kort leraar aan het Haganum (1952-1956) als opvolger van Dr J.Teixeira de Mattos die in 1952 met pensioen ging. In 1956 werd de heer Grootendorst benoemd tot hoogleraar Algebra aan de Technische Universiteit in Delft. Bij ons gaf hij wiskunde en kosmografie. Na zijn vertrek van onze school bleef hij belangstellend, op lustra was hij vaak aanwezig en in het lustrumboek van 1988 (1838-1988: 150 jaar Gymnasium Haganum) schreef hij een artikel over de Griekse oorsprong van de wiskunde. Bovendien besprak hij op een geestige wijze zijn relatie met de toenmalige rector Vollebregt. Oud-leraar drs H.Chr. Albertz is bereid gevonden een bijdrage te leveren over zijn contacten met de heer Grootendorst. Verder vindt u in dit nummer o.m. een schitterende vertaling in het

Nederlands van het Socialiter, een artikel over biologisch-dynamische landbouw (met recept !) en het verslag van een gesprek met beeldend kunstenaar Pat Andrea.

Onze quaestor, Ruben Overmeer, geeft in dit nummer een overzicht van de financiële situatie van onze vereniging. Helaas is het zo dat bij de laatste nummers de kosten hoger waren dan de baten. Wanneer we geen maatregelen nemen zal dit over enkele nummers het einde van dit blad betekenen. Gelukkig blijft bestuur/redactie geloven in het bestaansrecht van onze vereniging en vindt de rector dat contacten tussen oud-leerlingen en de school kunnen bijdragen aan een verrijking van het schoolleven. Wij denken ernstig na over een actievere bijdrage van oud-leerlingen aan het schoolgebeuren, b.v. door het houden van lezingen (over studie of werkkring), door het assisteren van de dekaan bij het organiseren van

beroepsvoorlichting en door het financieel bijdragen aan een fonds voor bijzondere uitgaven ten behoeve van de leerlingen. Voordat deze plannen echter uitgevoerd kunnen worden zal er eerst aan de inkomsten- en de uitgaven- kant van de financiën een stabielere basis gerealiseerd moeten worden. Waarschijnlijk zullen we op termijn over moeten stappen van vrijwillige bijdragen naar een vorm van verplichte bijdragen. Daardoor zal het aantal te verzenden bladen afnemen, aangezien iemand die bij herhaling niets betaalt uit de verzendlijst geschrapt wordt. We zullen u natuurlijk tijdig informeren of en wanneer een dergelijk plan realiteit wordt. Ook het actief werken van advertenties is een optie waar op het ogenblik onderzoek naar wordt gedaan. Kortom, bestuur/redactie doet er alles aan om Socialiter voort te laten bestaan.

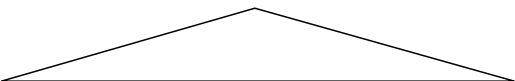
Erik Bierman, h.t.praeses

Van de rector

De week van 22 tot 26 november stond geheel in het teken van de lustrumviering voor de leerlingen. Het gewone leven stond een week stil om op een waardige manier het 610-jarig bestaan van de school en het 100-jarig bestaan van de Bond van Haagse Gymnasiasten te vieren.

De week werd groots geopend met de musical 'Steen der Dwazen'. Op

maandag en dinsdag was bijna elke plaats in de Dr Anton Philipszaal bezet. Bijna vijfhonderd leerlingen stonden op de planken. De acteurs stegen boven zichzelf uit en de ouders wisten weer waarom ze hun kind naar het Haganum hadden gestuurd. De weinige leerlingen die niet aan de musical meededen, hadden op die twee dagen voldoende tijd om deel te nemen aan een

sociaal programma. Uitgaande van de gedachte dat bevoorrechte kinderen best iets aan de maatschappij mogen bijdragen, boden zij twee dagen lang hun hulp aan op een aantal basisscholen waarmee wij goede relaties onderhouden.

Voor de twee daaropvolgende dagen had een groep energieke leraren, verenigd in de lustrumcommissie, een buitengewoon afwisselend programma van hoog niveau samengesteld. Onze school staat voor een brede opleiding en voor diepgang. Met die gedachte was de commissie aan de slag gegaan om de leerlingen iets te bieden waarvoor in de gewone lesweken te weinig ruimte is. Het programma, onder de naam 'Lessen Anders' bestond uit een drieëntwintigtal workshops. Deze werden verzorgd door een tiental leraren, die veel verrassende kennis bleken te bezitten buiten hun vakgebied, en een aantal instellingen van buiten zoals cultureel centrum Het Koorenhuis, het FOM Instituut voor Plasmafysica, de Landbouwuniversiteit Wageningen en een instituut voor Braziliaanse dans. Het programma varieerde van de 'Fusion Road Show' over kernfusie, een workshop over belangenafweging in de ruimtelijke ordening en een workshop over overstromingen en waterbeheer tot frivolere zaken als korte cursussen Afrikaanse muziek, Afrikaanse dans, stijldansen

en Zuid-Amerikaanse dansen, van workshops Esperanto, Italiaans, Hebreeuws, geschiedenis van de natuurwetenschappen, geschiedenis van de geschreven taal en een inleiding in meditatietechnieken tot aquarelleren, acrobatiek, rappen (in het Nederlands), cabaret en pottenbakken. Daarnaast was er voor onderbouwleerlingen nog een culturele speurtocht door de stad. Het was een afwisselend programma met inhoud en niveau. De leerlingen waren zeer enthousiast en er waren minder zieken dan op gewone dagen. Menigeen was teleurgesteld omdat men een keuze moest maken en niet alles kon volgen.

Vrijdag was het winterpret. Alle leerlingen verzamelden zich voor een grootse wintersportdag in de Uithof waar men les kon krijgen in skiën en snowboarden en waar men kon schaatsen en 'tuben'.

Uiteraard werd de week afgesloten met een themafeest, een Tropical Party. De hal leek wel een oerwoud, men hoorde water ruisen en papegaaien schreeuwen. De bekende Surinaamse band Trafassi voerde het publiek al gauw weg van de wintersportstemming naar tropische stranden.

Op maandag keken alle Haganummers met voldoening terug en voelden zich nog weer meer Haganummer dan tevoren.

G.P.Th. Kloeg, rector

‘Met kunst sluit je een contract voor het leven’

Een gesprek met Pat Andrea

De hierboven geciteerde uitspraak van Pat Andrea (eindexamen 1960) staat vermeld in het boek ‘Het dagelijks leven’, fraai uitgegeven door Ahold in 1987 ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van grootgrutter Albert Heijn. Het boek werd in dat jaar uitgereikt aan alle medewerkers, van vakkenvuller tot directeur en bevatte 100 reproducties van prenten van 25 Nederlandse kunstenaars (onder wie dus Pat Andrea), geselecteerd door kunstgoeroe Pierre Janssen. De opzet was, dat ieder personeelslid een prent mocht uitkiezen, die hij of zij vervolgens ingelijst kreeg thuisgestuurd, een initiatief waar Pat nog steeds met veel lof over spreekt. ‘Als je dat in het buitenland vertelt, staan ze je met open mond aan te kijken’ zegt hij. Bovengeciteerde uitspraak heeft eveneens nog steeds zijn volle instemming. ‘Als je eenmaal voor de kunst hebt gekozen, verval je wel eens in onzekerheid, of je het wel kunt, of je wel goed genoeg bent, en of je niet beter arts of metselaar had kunnen worden, maar tegelijkertijd weet je dat er geen weg terug meer is; de band die je met kunst hebt is absoluut’.

Die band heeft hij overigens niet van een vreemde. Zijn vader Kees Andrea (1914) is een bekende Haagse schilder en diens vader was een bekwaam lithograaf, die onder

meer steendrukken maakte voor Escher. ‘Ik herinner me die bezoeken van Escher aan mijn opa nog wel’, zegt Pat, ‘een strenge man met een baard, die niet echt van kinderen hield’. En thans staat zijn eigen zoon weer klaar om de Andrea-dynastie voort te zetten, want hij is (‘tot mijn grote schrik’ zegt Pat) toegelaten tot de Académie des Beaux Arts in Parijs. Vier generaties dus. ‘De familie Brueghel is er niks bij’ zegt hij met een grijns.

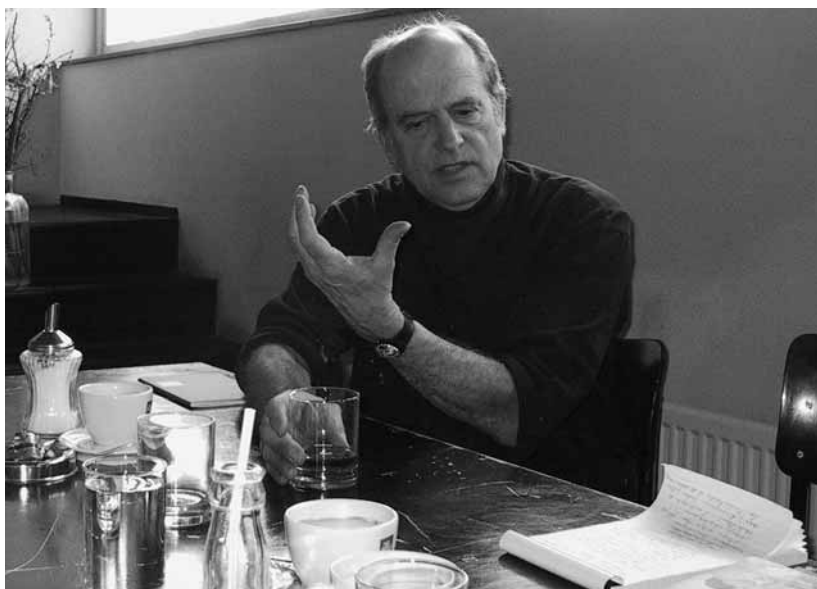
Pat Andrea heeft een groot aantal boekillustraties op zijn naam, waarvan die van het in België onder de titel ‘Tango op zijn retour’ (1982) verschenen boek van de Argentijnse schrijver Julio Cortázar op een merkwaardige wijze tot stand is gekomen. Pat had een serie tekeningen gemaakt onder de titel ‘La Puñelada’ (de dolksteek). Deze tekeningen hebben vervolgens Cortázar geïnspireerd tot het schrijven van een bijbehorend verhaal. Gebruikelijker is natuurlijk de omgekeerde volgorde. Verder heeft hij illustraties gemaakt bij een driedelige uitgave (1976) van de verhalen van Paul Rodenko naar Boccaccio’s Decamerone en de Duizend en één Nacht (eerder uitgegeven in de bekende Ooievaar-reeks met het omslagontwerp van Herman Berserik). Ook maakte hij paginagrote illustraties voor jongerenblad TIQ van sep-

tember 1967, waarbij de platen op opeenvolgende pagina's voorzien waren van een stippellijn. Langs deze stippellijn doorgeknipt konden de onder- en bovenkanten van de bladen worden herschikt tot geheel andere combinaties. Schrijver/schilder/graficus Jan Cremer kreeg deze uitgave onder ogen en vond hem zó mooi, dat hij voor zijn boek 'Made in U.S.A.' (1969) een gelaagd omslag wilde, volgens het zelfde procédé vervaardigd door Pat Andrea. En zo geschiedde.

Samen met schrijver/publicist Herman Pieter de Boer maakte Pat in 1979 het 'Nederlands Gebarenboekje', dat alle in Nederland in zwang zijnde gebaren en uitingen van lichaamstaal wilde inventariseren. 'Er komt een herdruk' zegt hij nu, 'sommige gebaren

waren achterhaald. Neem nu telefoneren, dat staat er zó in (maakt met de uitgestoken wijsvinger van de linkerhand draaiende bewegingen rond het linker oor), terwijl we dat tegenwoordig zó aanduiden (houdt de gebalde rechtermuist met naar boven gestrekte duim en naar beneden gestrekt pink naast het rechter oor)'. Ook non-verbale communicatie is blijikbaar aan trends onderhevig.

Op het ogenblik is Pat bezig met een heel bijzonder illustratieproject. De prestigieuze Parijse uitgeefster Diane de Selliers geeft naast haar 'gewone' fonds eens per jaar een klassieker uit de wereldliteratuur uit (Ilias/Odyssee van Homerus, Divina Comedia van Dante), geïllustreerd door een belangrijke heden-daagse kunstenaar. In dat kader

In het café van het Filmhuis aan het Spui

Onverwachte thuiskomst of laat bezoek

werkt Pat thans aan een serie tekeningen voor Alice in Wonderland/Through the Looking-glass, een boek dat hem vooral bevalt door de bizarre humor en surrealistische. Achter de uiterlijke naïviteit van Alice schuilt onderhuids veel spanning en geweld in het verhaal. 'Het moeten geen illustraties in de gebruikelijke zin worden' zegt hij, 'dat heeft Tenniel al gedaan, en wel zó goed, dat het nooit meer te verbeteren valt. Nee, ik werk aan een serie tekeningen, die een eigen verhaal kunnen vertellen en naast het verhaal van Carroll op zichzelf staan en door het afwisselend reproduceren van detailvergrotingen of verkleiningen van de gehele teke-

ning een bepaalde sfeer oproepen, die een dialoog met het verhaal van Alice kan aangaan. Het verhaal en de tekeningen moeten eigenlijk elkaars complement worden'.

Wat school betreft bewaart hij vooral goede herinneringen aan de tekenlessen van Merema, die hij zich herinnert als een goed pedagoog maar ook een docent die van discipline hield. 'Je kreeg een onderwerp, en daar moest je je aan houden. Op de achterkant van je tekenpapier moest je behalve je naam ook opschrijven wat je getekend had, en waarom je voor de gebruikte vorm had gekozen. Dat heb ik altijd, ook nu nog, als zeer nuttig ervaren. Het

dwingt je, vooraf na te denken over de vorm die je tekening of schilderij

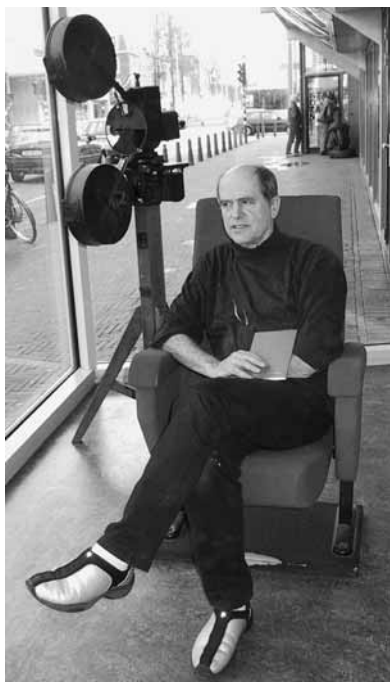
uiteindelijk zal krijgen. Ik heb daar bijvoorbeeld meer aan gehad, dan

Tekening voor de koningin

aan de vrije expressie, waar Beks een voorstander van was. Verder moest je altijd werken met kleurpotlood, een materiaal, waarmee je weinig verdoezelen kunt. Over kleurpotloden gesproken: als je een hoog cijfer voor een tekening had gehaald, dan mocht je grabbelen in een bak kleurpotloden, waardoor je tevens voor dat uur de risee van de klas was’.

Maar goed schilderen kon Pat toen al, want hij herinnert zich nog, decors voor schooltoneelvoorstellingen te hebben gemaakt en als elfjarige reeds won hij een door het Algemeen Haags Comité uitgeschreven wedstrijd voor de mooiste

In de etalage van het Filmhuis

getekende gelukwens t.g.v. de verjaardag van koningin Juliana.

Na het Haganum volgde de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten, waarvan hij zich vooral de lessen stillevens- en modeltekenen van Co Westerik herinnert, een man die enorme invloed op hem heeft gehad. Maar niet alleen op hem. Westerik is de inspirator geweest van minstens twee generaties Nederlandse en vooral Haagse kunstenaars. Naast de invloed van Westerik noemt Pat als schilders die hem beïnvloed hebben Piero della Francesca, Jan van Eyck en Jeroen Bosch. ‘Een vormkwestie’, zegt hij zelf.

Dat zijn werk vaak een wat stripachtig karakter heeft ligt aan zijn fascinatie-van-jongs-af-aan voor het beeldverhaal, en dan met name de school die de klare lijn voorstaat. De kampioen van die school is natuurlijk Hergé, wiens Kuifje-albums Pat in zijn jonge jaren allemaal van zijn zakgeld aanschafte. (Later heeft Hergé (zelf verzamelaar) ook werk van Pat gekocht. Pat: ‘Ik was zó trots, ik had het hem wel cadeau willen geven !’) Maar ook Hans Kresse (Eric de Noorman) en José Luis Salinas (Cisco Kid) werden zeer bewonderd. Als deze laatste hem te binnen schiet, begint hij te lachen. ‘Die strip stond in De Waarheid (het dagblad van de Communistische Partij, red.), ik wilde hem graag lezen en mijn vader nam een abonnement. Maar we

waren wel de enigen in de straat bij wie de krantenjongen van De Waarheid aan de deur kwam. We werden met de nek aangekeken'. Verder bewondert Pat ook het strijchtige werk van de Fransman Roland Topor, met wie hij, samen met hun beider schilderende vaders in 1993 een tentoonstelling had in Pulchri Studio en wiens weduwe, Marie Binet later een film maakte over Pat, m.m.v. Hans Bronsgeest. Dat was overigens niet de eerste keer, dat Pat met de film te maken kreeg. De hiervoor reeds genoemde tekeningenreeks 'La Puñelada' inspireerde ook de Franse cineast Fred Compain tot het scenario voor een korte film, geproduceerd door Michel Piccoli, die ook meespeelde. Pat moest er zichzelf in spelen, als tekenaar, die in dienst van de politie een moord reconstrueert. Dan blijkt, dat de intrige een truc is van de politiechef als kunsthandelaar. De verdachte gaat vrijuit door de tekening te kopen. 'Opgelicht maar opgelucht' loopt hij met de grote, op vliegtuigtriplex vervaardigde tekening het filmpje uit.

Ook het medium tekenfilm heeft zijn warme belangstelling. De techniek ervan fascineert hem en hij heeft allerlei tot op heden nog niet geconcretiseerde plannen om zich te wagen aan het produceren van zo'n film, of althans van het beeldmateriaal ervoor. 'Eigen tekeningen laten bewegen, een onderdeel van een eigen schilderij iets laten doen, dat moet een grandioze sensatie zijn', zegt hij.

Pat woont in Parijs en verblijft enkele maanden per jaar in Buenos Aires (Argentinië). Hij is correspondent (buitenlid) van de Académie Française (vóór hem was de inmiddels overleden professor Hammacher dat) en (de eerste Nederlandse) docent aan de Académie des Beaux Arts te Parijs.

De wijze waarop hij in Argentinië is terechtgekomen (hij is getrouwd met een Argentijnse) mag ook een aaneenschakeling van coincidenties genoemd worden. Bij een Brusselse galeriehouder, die o.m. werk van Pat in stock had, werd ingebroken en er werden vijftien schilderijen gestolen.

Twee jaar later kreeg de kunsthandelaar bericht van de politie. In Argentinië was de politie, op jacht naar drugsdealers, in een landhuis terecht gekomen, dat helemaal vol hing met gestolen kunst. 'Allemaal topstukken' zegt Pat, 'onder andere twee Magritte's van mijn galeriehouder', dus deze reisde af naar Zuid-Amerika. Omdat de afhandeling nogal wat voeten in de aarde had, had hij tijd in overvloed om ter plekke rond te kijken. Onder meer maakte hij kennis met de schilder Guillermo Roux, wiens werk hij vond aansluiten bij dat van Pat Andrea. Hij bracht de beide kunstenaars met elkaar in contact met als gevolg, dat Pat naar Argentinië vertrok, dat Guillermo Roux hem atelier ruimte ter beschikking stelde, en hij daar sindsdien een pied à terre heeft.

In het atelier

Zijn werk valt te klasseren onder het nieuw-realisme, met wat surrealistische trekjes, en toch ook wel significante verschillen. Pat vindt het gebruik van het klassieke perspectief (met verdwijnpunt) een te gemakkelijk middel om bepaalde visuele effecten te creëren. Bij hem is het perspectief afwezig en wordt ruimte gesuggereerd door kleurvlakken als coulissen over elkaar te laten schuiven, waarbij het manipuleren en vooral deformer van de figuren, die de ruimte bevolken, voor een vervreemdend effect en een bepaalde spanning zorgt. Het werk is vooral vertellend, maar niet expliciet, de toeschouwer moet zelf maar het verhaal verzinnen, en dat alles met een zekere sardonische humor: voorwerpen vallen om, mensen struikelen over honden, e.e.a. geregistreerd in een soort bevroren beweging, als

een filmstill of een stripverhaal.

In de hedendaagse schilderkunst constateert hij ook een opleving van het nieuw-realisme. Met name in Duitsland, waar de invloed van het socialistisch realisme uit de DDR zichtbaar wordt: 'Dat socialistisch realisme was natuurlijk geen kunst, maar die mensen beheersten de techniek wél tot in de puntjes'.

Ondanks het feit, dat Pat een kunstenaar is van internationale naam en faam, heeft hij soms het wat naïeve van Alice in Wonderland: 'Als je een beetje bekend wordt, zijn er ook mensen die uit beleggingsoverwegingen kopen, en dat is teleurstellend. Vroeger dacht ik: wie mijn werk koopt is mijn vriend, die ziet de wereld net als ik. Maar op een gegeven moment kom je er achter, dat dat niet zo hoeft te zijn'.

Albert Huizinga

(met dank aan Els van Dijk-Schrijvers (voorbereiding en coördinatie) en Simon van Dijk (fotografie)).

Albert W. Grootendorst

26 aug. 1924 - 22 dec. 2004

In het onderstaande wil ik met u stilstaan bij de herinnering aan een van onze meest markante docenten van weleer, mijn knappe vriend en buurman Albert Grootendorst, docent wiskunde aan het Haganum 1952-1956 (als opvolger van Dr. J. Teixeira de Mattos, onder het rectoraat van Dr. J.C. Vollebregt). Tegelijk met Grootendorst werd aan onze school tot docent Duits benoemd: Dr. Roelof Deknatel (1911-1991), een knap man (hij las veel Russisch) en een uitstekend docent, met wie Albert voor het leven bevriend raakte. In dit verband nog eenmaal tezamen met hém genoemd te worden, dat zou Albert zeker deugd gedaan hebben.

Na de relatief korte periode van zijn leraarschap ging Albert als wetenschapsbeoefenaar naar Delft, waar hij vele jaren werkzaam was als hoogleraar in de wiskunde. Zijn voorafgaande opleiding predisponeerde hem voor zijn specialisatie in de geschiedenis van de wiskunde: immers, twee jaar na zijn diploma HBS-B (de op wiskunde en de exacte vakken georiënteerde afdeling van het schooltype dat later 'atheneum' genoemd werd) deed hij staatsexamen alfa èn bèta (o.a. dus in het vertalen van Griekse en Latijnse teksten van zes antieke schrijvers) en studeerde vervolgens in Leiden twee volle jaren klassieke talen. Toen stapte hij over op de stu-

die van de wiskunde (in Leiden!), die hem meer zekerheden leek te bieden.

Geen wonder dus dat juist hij de vertaler werd van een diepgravend wiskundig werk van onze 'raadspensio-naris' Johan de Witt (1635-1672): *Elementa Curvarum Linearum* (moeilijk Latijn, moeilijke wiskunde). Met de voltooiing in het Engels van het tweede deel (evenals de Nederlandse versie weer rechtstreeks vanuit het Latijn) heeft hij deze laatste, indrukwekkende prestatie nog juist (zo goed als volledig althans) kunnen afsluiten.

Van Grootendorst ging steeds een grote zekerheid uit, zoals talrijke dankbare oud-leerlingen en oud-studenten kunnen getuigen. Behalve een groot wiskundige was hij ook een zeer goed classicus en een zeer erudiet man met een imponerend geheugen. Een anekdotisch voorbeeld daarvan was dat hij, telkens als er iemand van enige betekenis ter sprake kwam, quasi-zelfvoldaan meteen de initialen noemde van de persoon in kwestie. Graag vertelde en hoorde hij interessante anekdoten en leuke mopjes. Ook had hij bij allerlei gelegenheden wel een toepasselijk citaat bij de hand (daarop kom ik nog terug). Hij hechtte waarde aan bekwaamheid en aan precieze en zekere kennis, zoals hij die zelf op vele terreinen bezat.

Tot op zijn laatste ziekbed las hij

geregeld Homerus: zijn kleine, in leer gebonden verzamelde werken en het Homerus-woordenboek van Mehler lagen altijd voor het grijpen. De laatste tijd las hij boek 11 van de Odyssee, de ‘Nekyia’: Odysseus’ bezoek aan het Dodenrijk. Een voorgevoel?

Maar ook Horatius was hem dierbaar en vertrouwd. Graag citeerde hij vooral: “Aequam memento rebus in arduis servare mentem” (“Denk eraan, in moeilijke tijden je geestelijk evenwicht te bewaren”). Boven aan de ranglijst stond natuurlijk het beroemde “Carpe diem”, daar waren wij het wel over eens.

Tot zijn eer kan ik hieraan een Oudlatijns versregeltje toevoegen: amicus certus in re incerta cernitur (een vriend waarop je staat kunt maken openbaart zich als de omstandigheden moeilijk zijn). Zo zijn wij ook elkaar tot steun geweest toen eerst hij, later ik elk onze vrouw verloren. Maar Albert was ook een vriend voor zijn (oud-)studenten, voor wie hij altijd klaarstond met goede raad en daad.

Na zijn eigen bijdrage over Vollebregt en over de stelling van Pythagoras in het lustrumboek van 1988, het jaar waarin hij voor geïnteresseerde leerlingen van klas 5 en 6 (maar ik mocht er ook bij zijn) een boeiende wiskundeles gaf (in hoog tempo, dat wel), en na zijn voordracht vanaf de kansel van een kerk in Utrecht, getiteld ‘De geest van de Griekse Wiskunde’ (1989) ter gelegenheid van het afscheid van Nanda Wit (lerares wiskunde) en van mij-

zelf (wiskunde en klassieke talen dus weer verenigd!) is dit de derde, maar nu helaas laatste keer dat het Gymnasium Haganum Albert en mij nog eenmaal verenigt.

Bij allen die het voorrecht hebben hem gekend en dus ook van hem geleerd te hebben, of door hem in studie of wetenschap gesteund en gestimuleerd te zijn, zal zijn persoon in de herinnering blijven voortbestaan als een weldaad.

Maar, om te eindigen met het graf-schrift in Paasloo van Alberts favoriete dichter Jacques Bloem: “Voorbij, voorbij, o, en voorgoed voorbij ... “

Of??

Hans Chr. Albertz

Herinneringen van een student

Joost Loeb (2002) is rechten gaan studeren in Leiden. Als derdejaars is hij nu Commissaris van Tapsch en Consumabel van Minerva. Hij blikt terug op zijn schoolcarrière op het Haganum.

Zo rond mijn zestiende begon het te dagen. Het Haganum was toch wel een erg mooie school, er heerste een sfeer die stimuleerde om datgene te doen waar je goed in was of wilde worden. Ik begon het steeds meer te ervaren als een bijzondere plek waar ontplooiing hoog in het vaandel stond, waar je aangemoedigd werd om meer uit jezelf te halen en waar leerlingen op een leuke, uitdagende en sociale manier met elkaar omgingen.

Daarvoor was het eenvoudigweg te leuk om branie te schoppen, juist wanneer je er vrijwel zeker van was dat je toch wel van de 2e naar de 3e mocht. Het was een mooi kat- en muisspel tussen de leraar en het groepje rebellerende leerlingen, waarbij het aftasten van de grenzen centraal stond.

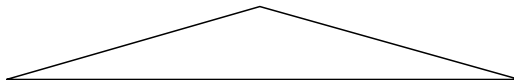
Later werd ik wat serieuzer (hoewel ik zeker weet dat enkele leraren daar anders over dachten) en leek het me wel mooi om iets leuks te organiseren. Op het Haganum kom je dan al snel uit op de Bond van Haagse Gymnasiasten, die jaarlijks voor een aantal mooie feesten en een enkele culturele avond garant stond. De verkiezingen waren ieder jaar opnieuw weer aanleiding tot

een enerverend weekje binnen de schoolmuren, uiteraard helemaal wanneer je zelf kandidaat was. In de vierde klas werd ik Vice-Praeses. Het organiseren van de feesten, die soms ook buitenschools plaatsvonden (ik noem hier b.v. Sandokan) vond ik enorm leuk. Zelfs zo leuk, dat ik er in de vijfde klas nog een jaar aan vast plakte als Ab-actis. Het leuke hieraan was dat je maandelijks twee pagina's in de Spec (Spectemur Agendo) tot je beschikking had voor de Bondsabbel. Met het schrijven van de meest diverse zin en onzin heb ik me goed kunnen vermaken.

Daarnaast werd er dat jaar onder leiding van de immer enthousiaste Joe Raphael een grootscheepse musical georganiseerd, waarin ik de gelukkige bijrol van herbergier mocht vervullen. Al schuddebuikend met mijn nep-pens had ik het best naar mijn zin op het podium van de Dr Anton Philipszaal.

De tijd vliegt als je het leuk hebt en plotseling komen jij en je vrienden tot de conclusie dat die tijd op het Haganum alweer bijna voorbij is. Het is 2002 en je begint al terug te kijken, maar toch vooral vooruit, want het studentenleven wacht.

Het examen werd zonder veel problemen afgerond en na een woest weekje Salou kon dan eindelijk worden begonnen met de voorbereidingen van het (toentertijd in mijn ogen) 'echte' leven. Studeren

aan de oudste universiteit van Nederland, Leiden, leek me wel wat. Maar waar ik vooral altijd erg mooie verhalen over had gehoord was Minerva, met al haar tradities, mores en andere studentikositeit. Wonen in een studentenhuis, geen meekijkende ouders, vrij zijn in het volgen van colleges, het klonk me allemaal even heerlijk in de oren. Ik wist zeker dat een levensgenieter als student toch veel beter tot zijn recht zou komen dan als scholier.

En daarmee was geen woord teveel gezegd. Het Leidse studentenleven bevat me nog steeds erg goed. Dit jaar maak ik het mee als geen ander, door deel uit te maken van het be-

stuur van Minerva. Een opeenstapeling van activiteiten, borrels, diners en evenementen valt me ten deel. Ook in Leiden is er gelukkig meer dan genoeg plaats om je vleugels uit te slaan. Af en toe lijkt het wel alsof ik in een sneltrein ben gestapt die als een dolle door blijft denderen. En dat is niet erg, want het is een fantastische tijd. Maar toch, dat Haganum van vroeger...het had wel wat! Ik kan dan ook niet anders dan toegeven dat ik daar op een onbewaakt ogenblik wel eens met een vleugje melancholie aan terug denk...

Joost Loeb

Oproep: Actief voor het Haganum !

Tijdens de laatste bijeenkomst van het Socialiterbestuur zijn de doelstellingen van de vereniging nog eens onder de loep genomen. Als belangrijkste taak wordt natuurlijk gezien de herinnering aan de school en alle aspecten die daarmee samenhangen levendig te houden. Maar dat is voornamelijk eenrichtingsverkeer wat de activiteiten betreft: het uitgeven en verspreiden van het blad Socialiter.

Informatie-uitwisseling tussen oud-leerlingen en huidige leerlingen (en hun ouders) zou een nieuwe dimensie kunnen toevoegen aan de functie van Socialiter. Hieronder volgt een kort pleidooi voor een wederdienst. Mag het Haganum iets terugverlangen van oud-leerlingen, die hun opleiding en carrière behalve aan hun eigen kwaliteiten toch tenminste ook voor een deel aan hun middelbare schooltijd te danken hebben?

Alle leerlingen worden geacht om voor hun eindexamen tenminste 40 uur besteed te hebben aan loopbaanoriëntatie. In mijn werk als decaan voor de leerlingen van klas 5 en 6 word ik regelmatig geconfronteerd met vragen over studie en beroep, die ikzelf niet direct kan beantwoorden en waarop allerlei door universiteiten georganiseerde evenementen ook niet altijd een antwoord geven. Open dagen en meeloopdagen worden door onze leerlingen in de regel goed bezocht en die helpen zeker om een goed beeld te scheppen van een opleiding, maar de beroeps-

aspecten blijven wat onderbelicht. Ook leerlingen uit klas 3 en 4 die moeten kiezen voor een stroom (natuur of maatschappij) of voor een profiel (natuur en techniek, natuur en gezondheid, economie en maatschappij of cultuur en maatschappij) geven soms te kennen eigenlijk nog niet te weten waarvoor ze kiezen. Leerlingen uit klas 4 gaan om zich enigszins te oriënteren al in oktober naar de studiebeurs in Utrecht, maar deze manifestatie is zo omvangrijk en druk bezocht, dat het moeilijk is de juiste informatie te verzamelen en een duidelijk beeld te krijgen van studierichting en beroepsmogelijkheden.

Gezien het grote succes van de beroepenbeurzen van een 10-tal jaren geleden zou ik ervoor willen pleiten deze vorm van contact tussen huidige leerlingen en oud-leerlingen weer in ere te herstellen en bijvoorbeeld eens in de twee jaar voor de leerlingen van klas 3 t/m 6 een informeel studie- en beroepsfestival te organiseren. De term festival geeft aan dat deze bijeenkomst ook een enigszins feestelijk, reünieachtig karakter moet krijgen.

Als decaan zou ik graag een bestand willen aanleggen van namen van oud-leerlingen, waarin ook zijn opgenomen studie-instelling, studierichting en beroep. Huidige leerlingen, die moeite hebben met het maken van een keuze, zou ik dan eventueel in contact kunnen brengen met ervaringsdeskundigen.

Omdat het oud-leerlingenbestand geen informatie bevat over gevolgde studies en werkzaamheden, zou ik hierbij een oproep willen doen mij deze gegevens te verschaffen, wanneer u bereid bent om eens een enkele keer een zich oriënterende leerling te woord te staan of wanneer u zou willen meewerken aan een stu-

die- en beroepfestival. Het gemakkelijkst is dat per e-mail naar m.dubois@haganum.nl of schriftelijk naar het adres van de school t.n.v. M.F.W. Dubois. Ook namens de leerlingen alvast dank.

Marc Dubois

Dichter und Bauer

Toen ik zestien was zei ik altijd desgevraagd dat ik biologie wilde gaan studeren om me voor het milieu in te kunnen zetten (wat er nooit van is gekomen door een overwegende talenknobbel), maar eigenlijk zei een stemmetje in mij nog iets heel anders: ik wil boer worden. Tja, dat komt ervan als je je laat meeslepen door Beuvings geestdriftige verhalen over Demeter, en je je op eigen houtje in de Georgica verdiept...

Na het eindexamen pakte ik mijn rugzak en vertrok voor de hele zomer naar een Demeter-boerderij in Twente, waar ik de tijd van mijn leven had met in de aarde wroeten, kaas maken, hooien en komkommers oogsten (ik had er geen idee van dat die zo hoog boven de grond groeien!). De zomer ging veel te snel voorbij en ik kreeg er bijna spijt van dat ik me aan de universiteit van Utrecht had ingeschreven, want ik wilde weten wat er in de oogsttijd zou gaan gebeuren en daarna.

Na mijn propaedeuse Nederlands

begon ik enthousiast aan de bovenbouwstudie Mediaevistiek, met de inspirerend opgevoerde one-man-shows (abele spelen, Mariken van Nimwegen) van Karels nog op het netvlies. Daarnaast was ik actief in het bestuur van de Studenten Cantorij, a-capella kamerkoor,

waarvoor we concerten en uitwisselingen met koren uit Polen en Kiev organiseerden. Het stemmetje was er nog altijd – het zei nu: als je niet als mediaeviste aan de bak komt, kun je altijd nog boer worden. In de zomervakanties was ik stevast op het platteland te vinden en in het laatste jaar kreeg het me zo te pakken, dat ik er niet toe kon komen naar de stad terug te gaan. Ik werkte ruim een jaar op een geitenboerderij en wist het toen zeker. Ik vertrok naar de Warmonderhof in Dronten, de opleiding voor biologisch-dynamische landbouw, die Demeter als merknaam voor haar “goddelijke” produkten voert. Toen ik de opleiding bijna afgerond had, en mijn vriend René en ik nog maar nauwelijks op zoek

waren naar een boerderij, werd ons dit bedrijf, waar we nu al weer ruim drie jaar leven, als het ware in de schoot geworpen. Via via hoorden we dat het leeg stond en toen we er een kijkje gingen nemen, werden we meteen verliefd. Het is een heel grote boerderij, met een mooie deel, waar vroeger de koeien stonden, deels met vakwerk, en een paar stallen en schuren. Al het land ligt er direct omheen. We dachten - we proberen het, en als het niet lukt, dan maken we gewoon de opleiding af. En toen hadden we heel veel mazzel. We ontwierpen een bedrijfsplan dat de bank goedkeurde, maar zochten nog een aantal mensen die borg voor ons wilden staan. Op een feestje ontmoetten we een veearts, en die werd zo enthousiast over onze plannen, dat hij ons het hele ontbrekende bedrag wilde lenen. Het was al laat en we dachten: die is stomdronken (en dat was hij ook), maar toen we hem er de volgende dag aan herinnerden, was het binnen de kortste keren geregeld en twee maanden nadat we voet op traumhafte bodem gezet hadden, konden we verhuizen! We verbouwen ruim 50 soorten groenten, wat kruiden en een veld bloemen „om zelf te plukken“. Verder is er wei- en hooiland voor onze robuuste bruine zoogkoeien. Ze krijgen als het kouder wordt een dikke wintervacht en zien er dan uit als beertjes, en maken ook zulke geluiden, een beetje zoals Joe Raphael wanneer hij „Bother“ op

z'n Winnie the Pooh's zegt. Het zijn heel goede moeders, zelfs als ze bij min 10 °C afkalven gaat alles goed. Ze smaken ook heel lekker, maar we houden ze hoofdzakelijk om de bodem met bedrijfsseigen mest te kunnen voeden. Dat resulteert in een mooie humeuze zandgrond, die smakelijke volwassen groenten voortbrengt (niet opgejaagd door exact op de plant afgestemde kunstmestgiften: weet wat U eet!). Onze groente vermarkten we zelf via de boerderijwinkel, groentepakketten en weekmarkten in Osnabrück en Minden. We kweken zelf onze groente op en maken onze eigen potgrond, wat tegenwoordig eerder uitzondering dan regel is, en niet zo algemeen bekend, denk ik. De meeste tuinbouwbedrijven kopen plantgoed aan bij gespecialiseerde opkweekbedrijven. Jammer genoeg geef je zo de keus van het zaadgoed uit handen; ook in de ecologische scene worden mede daardoor heel veel hybriden geteeld. Wij kiezen voor zaadvaste rassen. Zaadgoed is een cultuurgoed waar geen patent op gegeven zou mogen worden.

Onze potgrond maken we zelf. Gangbare potgrond bestaat voor het grootste deel uit veen en turf, een prachtig natuurprodukt, alleen is het jammer dat in Nederland vrijwel al het hoogveen afgegraven is en het elders in de wereld ernstig aangetast en vernietigd wordt. Net als voor hardhout zou een milieukeurmerk voor potgrond goed zijn.

De gemeentegroendienst brengt ons elke herfst karrevrachten afgevallen loof, dat zich met aarde, wat kalk, kompost en bentoniet heel eenvoudig tot potgrond laat omzetten.

Het is het veelzijdigste beroep dat je maar kunt bedenken – eigenlijk heb ik tien banen tegelijk: tuinster, personeelschef, PR-functionaris, marktvrouw, boekhoudster, beleidsmedewerkster, administratrice, winkelier, leidinggevende, alround-klusjesvrouw en tuinbouwpraktijklerares voor leerlingen die hier hun stage of opleiding doen. Mijn talenknobbel en het Duits van Den Hollander komen heel goed van pas! Het is een rond gevoel – van zelf zaaïen tot het verkopen van de volwassen groente.

Samen met Johannes, een kunstsmid, die in zijn circuswagen op het erf woont, en af toe wisselende medewerkers of stagiaires, vormen we een kleine woonwerkgemeenschap. We maken verder deel uit van een Todesnachbarschaft. Dat is een groep burens waarvan één boer, die vroeger als er iemand overleed, paard en wagen voor vervoer naar het kerkhof verzorgde. Een oude traditie die nog steeds leeft - al heeft de begrafenisondernemer het paard vervangen, de burens helpen elkaar in lief en leed. Er is gelukkig nog niemand gestorven, maar des te meer viel er tot nu toe te vieren – verjaardagen en huwelijksfeesten, waarbij kransen en guirlandes voor de feestvarkens gemaakt worden, die onder rijkelijk

vloeien van Wacholder, de duitse jenever, aan de voordeur bevestigd worden.

Een ander typisch gebruik in de streek dient zich aan als je de dertig nadert en de ware Jakob(a) je nog niet in het huwelijksbootje genood heeft. Dan wordt er met grote spandoeken aangekondigd dat Friedel of Frieda op die en die datum erven zal aanvegen, respectievelijk deurklinken poetsen, bij alle burens, vrienden en bekenden, waarbij je voor elke nieuwe klus eerst van een stevig glas Wacholder voorzien wordt, zodat je je steeds zwieriger van je taak kunt kwijten. Van deze verjaardagsbezigheid kun je alleen verlost worden als je tijdens het vegen of poetsen een huwelijksaanzoek krijgt. Oeps! René en ik zijn niet getrouwd, en de burens zijn er ach-

tergekomen dat hij dit jaar dertig wordt...

We wonen op ongeveer anderhalf uur rijden van Hengelo, ten oosten van Osnabrück, in een mooie landelijke omgeving aan de Mühlenstraße. Ik heb in de tijd dat we hier wonen meer molens gezien dan mijn hele leven in Nederland! De boerderij ligt precies op de grens van twee dorpen, die elk met hun eigen molens pronken. 's Zomers komen er elke dag hordes fietsers langs; er lopen verschillende fietsroutes direct langs de boerderij. Karakteristiek zijn de vele mooie vakwerkhuizen en -boerderijen in de streek. Het land is vlak tot golvend, maar vanaf de tuin kijken we uit op het Wiehengebirge en in het noorden ligt de Stemweder Berg.

We zijn nog maar net begonnen, het bedrijf begint steeds beter te lopen. Langzamerhand komt er ruimte voor het realiseren van allerlei projecten en dromen. We willen bijvoorbeeld kippen en geiten gaan houden en een kleine boerderijcamping beginnen. Wie in de buurt is, is van harte welkom.

Tanya van der Wacht (e.e. 1992)

Demeter Gärtnerhof Westerwinkel GbR
Hofladen-Marktstände-Abokiste

Tanya van der Wacht & René Dekker
Halingerort 25
D-32351 Stemwede-Levern-Destel
Tel./Fax: 0049 05745-300473
westerwinkel@t-online.de

Biologisch-dynamischer Land- & Gartenbau
DE-022-Ökokontrollstelle

Liebe Leute,

Winterzeit ist Kohlzeit: Grünkohl, Rosenkohl, Weißkohl, Chinakohl, Wirsing, Blaukraut, Filderkraut, Sauerkraut, und auch Steckrübe und schwarze Rettich gehören zu der Kohlfamilie. Alle Kohlarten stammen aus der Familie der Kreuzblütler, die ihren Namen ihren Kronblättern, die kreuzweise gegenüber einander stehen, verdankt. Zwischen Kohlsorten sind im Laufe der Jahrhunderte große äußerliche Unterschiede entstanden. Das hat damit zu tun, dass Pflanzenveredler spezifisch ein bestimmtes Teil der Pflanze entwickelt haben. Bei Spitzkohl und Wirsing sind das zum Beispiel die kopfbildende Blätter; bei Rosenkohl die Achselknospe, bei Kohlrabi der Stengel und bei Brokkoli und Blumenkohl die Blumen!

Der Römische Staatsmann Cato (2. Jhd. vor Chr.) hat den Festteilnehmern empfohlen, sowohl vor als nach dem Fest rohen Kohl mit Essig zu essen. Er war nämlich fest davon überzeugt, dass man hiermit einen Kater vorbeugen kann. Cato war auf Kohl versessen und war der Meinung, dass ein Menschen eigentlich nichts anderes zu essen braucht. Der von Cato empfohlene Kohl war Grünkohl. Grünkohl sieht am meisten dem wilden Kohl ähnlich und stammt ursprünglich aus Klein-Asien und dem Mittelmeergebiet. Die Kelten haben dieses Gemüse nach Nord Europa mitgebracht und die Wikinger brachten ihn nach Schotland. Grünkohl gedeiht, wie man weiß, ganz gut bei extreme Wetterverhältnisse und schmeckt etwas süßer wenn der Frost darübergegangen ist.

Aber der Grünkohl auf dem Feld hier ist fast schon alle geerntet, sowie Filderkraut und Schwarzwurzeln, Kürbis und Rettich im Lagerraum. Der Winter neigt dem Ende zu. Wir haben letzte Woche Sommerliches wie gelben, grünen und roten Paprika und Auberginen gesät, und der zweite Bundmöhren- und Bundbetesatz im dritten Folienhaus. Die Gründüngerfächer sind gefräst worden, damit das Klee gras gut vermodert und dem Kohl, der im April und Mai gepflanzt wird, zur Nahrung dienen kann. Ansonsten sind wir dabei einen Bullen für unsere Hörner tragenden Damen aus zu suchen, damit es nächsten Winter wieder Kälbchen gibt.

Rezept – Gefüllte Chicoreeblättern

*8 große Chicoreeblättern, 2 Zwiebeln, 1 Fenchelknolle, 2 Äpfeln, Pfeffer, Salz
Die Chicoreeblättern in einem Kreis auf einen Teller anrichten. Zwiebeln putzen und in Ringe schneiden, Fenchel und Äpfel putzen und schälen und klein hacken. Die Zwiebeln in Öl goldbraun backen. Fenchel und Äpfel hinzufügen, salzen und pfeffern und schmoren lassen. Die Füllung über die Chicoreeblätter verteilen und mit etwas gehacktem Petersilie servieren. Guten Appetit!*

Liebe Grüße, Tanya

Zoekplaatje

Het zoekplaatje in Socialiter 12 is een opname uit 1942, theedrinken na het eindexamen. Naast rector Van IJzeren zit de leraar Duits Heyligers en daarnaast de leerlinge Rie Jacobs, zo meldt ons Sytske Schoonhoven-Prins. Zij stuurde ons tevens de eindexamenfoto uit 1942 die als zoek-

plaatje van dit nummer fungeert. Ook de heer Zagwijn meldde ons dat het hier om het eindexamenfeestje 1942 gaat. En natuurlijk herkende Anne-Marie Heyligers haar vader, de leraar Duits.

BvIJ

Het betreft hier dus de eindexamenfoto uit 1942. Wellicht kunnen we met gezamenlijke inspanning alle namen van de leerlingen en leraren (uiteraard een stuk minder moeilijk) achterhalen.

Vertaling Socialiter

Nauwelijks was Socialiter nr.12 bij u bezorgd, of wij ontvingen een werkelijk schitterende vertaling van alle vier coupletten.

Hij is van de hand van Jeannette van Gelder-Hoekstra die hiermee een unieke, professionele prestatie heeft geleverd, die wij u uiteraard niet willen onthouden.

Overigens merkt zij in een begelei-

dend schrijven op, dat “volgens mij het latijn veel geschikter is om mee te brullen/zingen, zoals het uitkomt, met de vele open a's en o's en lange ee's.” Dat moge zo zijn, maar haar vertaling is ook uitstekend zingbaar! Probeer t u het maar!

Chapeau voor Jeannette van Gelder.

BvIJ

'Socialiter', het Bondslied van de BvHG

Tekst L.Spanjaard,
Muziek F.Kossmann,
zoals in 1999 genoteerd door
Marieke Stoel (examen 1975)
op aanwijzingen van haar oom
C. de Heer (examen 1934)

1
So - cia - li - ter 'Con - cor - di - a' nos

4
ha - bet et ha - be - bit, do - nec cru - de - lis

7
mors om - nes a - mi - cos nos de - le - bit. Dum

10
um - brae va - nae e - ri - mus in Tar - ta - ro in -

13
a - ni! Vi - vat, vi - vat So - cie - tas Gym -

16
na - si - i Ha - ga ni!

Vivat, vivat Societas !

Socialiter concordia
nos habet et habebit
Donec crudelis mors omnes
amicos nos delebit
Dum umbrae vanae erimus
in Tartaro inani !
Vivat, Vivat, Societas
Gymnasii Hagani !

Poëtae sumus musici,
ridiculi, auctores
Et canimus ex animo
puellas et amores
Sed tamen sumus juvenes
non rudes at urbani
Vivat, Vivat, Societas
Gymnasii Hagani !

Peritus praeses, administrant,
scriba studiosus
Egregië, cum temptet raro
aliquis bellosus
Socialitem ut perturbet:
sunt conatus vani !
Vivat, Vivat, Societas
Gymnasii Hagani !

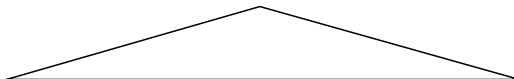
Speramus nos feliciter
constare societatem
per semper omniapora
ad mundi vastitatem
Et simus semper hilares
et alacres et sani !
Vivat, Vivat Societas
Gymnasii Hagani !

De eendracht in verbondenheid
zal ons steeds vergezellen,
Totdat de wrede dood ons grijpt
en elke vriend zal vellen.
We zullen ijle schimmen zijn,
in 't diepste duister tasten.
Leve, Leve onze Bond
van Haagse Gymnasiasten!

Dichters zijn we, musici,
bedenkers van 't gewaagde,
Bezingen ook uit volle borst
de Liefde en de Maagden.
Toch zijn we jong, wel-opgevoed,
geen onbehouwen gasten,
Leve, Leve onze Bond
van Haagse Gymnasiasten!

Een kundig Praeses die ons leidt,
een onvermoeib're Schrijver,
Uitstekend, als een splijtzwam ooit
probeert een wig te drijven:
Vergeefse moeite om door strijd
de eenheid te belasten,
Leve, Leve onze Bond
van Haagse Gymnasiasten!

Voortdurend hopen wij altijd
bij dit verbond te blijven,
Door alle tijden heen tot 't eind,
tot 't eind van alle tijden.
En mogen wij steeds vrolijk zijn,
gevat en vrij van lasten,
Leve, Leve onze Bond
van Haagse Gymnasiasten!

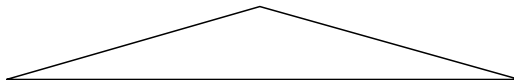

Van de quaestor

Hierbij presenteer ik u de financiële rekening en verantwoording (in verkorte vorm) over het jaar 2004.

Balans	31-12-2004	31-12-2003
<u>Activa</u>		
Depot TPG Post	235,00	25,00
Liquide middelen	<u>4.459,54</u>	<u>5.277,55</u>
	<u>4.694,54</u>	<u>5.302,55</u>
<u>Passiva</u>		
Kapitaal	<u>4.694,54</u>	<u>5.302,55</u>

Exploitatieoverzicht	2004	2004
Opbrengsten		
Bijdragen	8.040,58	Overige ontvangsten
151,50		Rente
<u>113,24</u>		
		Totaal opbrengsten
	8.305,32	
		Kosten
		Kosten periodiek
Socialiter	5.838,50	
Porti periodiek Socialiter	3.011,84	
Overige kosten	<u>62,99</u>	
Totaal kosten		<u>8.913,33</u>
Exploitatiesaldo		<u>-608,01</u>

In 2004 mochten wij van veel oud-leerlingen, oud-leraren en andere belangstellenden bijdragen ontvangen teneinde het uitgeven en verspreiden van onze periodiek Socialiter mogelijk te maken, waarvoor onze dank.

Toch heeft de vereniging een negatief exploitatiesaldo gerealiseerd. De reden hiervoor is vooral gelegen in de gestegen kosten van onze periodiek gepaard gaande met een stagnatie van de totale opbrengsten.

Om de continuïteit van onze periodiek mogelijk te blijven maken en de vereniging wellicht in staat te stellen om in de nabije toekomst andere activiteiten ten behoeve van de vereniging en het Gymnasium Haganum te ontplooiën, wil ik bij deze een oproep doen om ons financieel te (blijven) steunen.

Ik hoop u volgend jaar positiever te kunnen berichten omtrent de financiën van de vereniging Socialiter.

Ruben Overmeer, quaestor

Waarde bestuurs-/redactieleden,

Bij het lezen van Socialiter 12 werden we aangenaam verrast door de gedrukte gelukswensen met ons huwelijk. Heel attent!

We kijken terug op twee zeer geslaagde gebeurtenissen. Het burgerlijk huwelijk, onder het toezien van koning Albert en koningin Paola, met een door de gemeente aangeboden borrel als afsluiting, was voor ons Hollanders al een hele belevenis. Maar de choepa, in Socialiter vertaald als “kerkelijk huwelijk”, met receptie na, vormde het eigenlijke feest. Bij de ruim 130 aanwezigen waren minstens acht Socialiter-leden. Ook ontvingen we veel felicitaties per elektronische of papieren post. Allemaal hartelijk dank!

Ernst en Sylvia

Dick van der Toorn, onze uitgever

Dick van der Toorn heeft als directeur van uitgeverij 'De Nieuwe Haagsche' de redactie van Socialiter van het begin af aan met raad en daad terzijde gestaan. Omdat alles wat verband houdt met Den Haag hem mateloos interesseert en vanwege zijn band met onze school (zijn dochter deed eindexamen in 1995), vond hij het blad perfect in zijn fonds passen.

Die belangstelling voor alles wat Haags is, is zeer breed. Zonder aanspraak te maken op volledigheid noemen wij een paar van zijn uitgaven: fotoboeken van Den Haag, boeken over de historie van Haagse wijken, gebouwen en parken, een monumentaal boek over jazz in Den Haag, markante Haagse middenstanders (bijvoorbeeld Maison Krul), de naoorlogse wederopbouw, het vogelbestand van Den Haag, jeugdcultuur, bijvoorbeeld de voor Den Haag kenmerkende Puch-bromfiets, Scheveningse klederdrachten, een standaardwerk over het Schevenings dialect, een boek over Haagse joodse kunstenaars, twee boeken over onze school, 'Helden – Slachtoffers – Heldhaftige Slachtoffers', over het Haganum in de Tweede Wereldoorlog, en 'Het Gebouw anno 1907' over ons huidige schoolgebouw, verder het boek 'Haagse Lijnen' van onze schoolgenoot Han Bruin (e.e. 1959), dat ons meeneemt op een wandeling door Den Haag aan de hand van een aantal

door de 'Vrienden van Den Haag' uitgegeven prentbriefkaarten, enz, enz.

Voor zijn werk als uitgever van boeken over Den Haag en het enorme culturele belang daarvan voor onze stad heeft Dick van der Toorn van de Gemeente Den Haag de Gouden Pluim ontvangen.

Ter gelegenheid van zijn pensionering stond in de Haagsche Courant van 26 januari j.l. onder de kop 'Tijd om te genieten' het onderstaande artikel van Maarten Brakema. De foto van Dick van der Toorn is van de hand van Theo Böhmers. De redactie van Socialiter kan hier maar één ding aan toevoegen: Bedankt, Dick, voor alles !

Genieten

Dick van der Toorn zit op zijn gemak in Bodega De Posthoorn aan het Lange Voorhout. Een glas Kriek, jong jenevertje en natuurlijk een tuitknak. Van der Toorn heeft zijn functies neergelegd, heeft geen haast, geen dringende afspraken. 'Ik ben heerlijk aan het genieten', zegt hij. Een glimmende goudkleurige bril, zegelring, verzorgd uiterlijk. Van der Toorn heeft de druk van dringende dagelijkse beslommeringen opzij gelegd. Hij is sinds deze week geen voorzitter meer van de Politieke Partij Scheveningen (PPS) en is sinds 1 januari van dit jaar met de VUT.

Dick van der Toorn (1-8-1944) bekleedde diverse functies tot hij twintig jaar geleden interim-manager werd bij drukkerij Voortvaren, een van de oudste drukkerijen van Den Haag. Ongeveer tien jaar geleden bracht hij uitgeverij De Nieuwe Haagsche weer tot leven. Hij gaf bijna tweehonderd boeken uit over Den Haag, de krijgsmacht, het joodse leven in de stad, over wijken, over taal. En natuurlijk over die andere stad, Scheveningen. Wel altijd in een beperkte oplage, tussen de twee- en vierduizend exemplaren.

Ook zo'n tien jaar geleden zat hij op het terras van rederij Groen op Scheveningen met een aantal 'gelijkgestemden', mensen die het dorp een warm hart toedroegen. Het werd tijd, besloten ze, om iets meer te doen dan alleen over de toekomst te peinen. De Politieke

Partij Scheveningen werd opgericht. Bij de eerstvolgende verkiezingen haalde die bijna vier zetels in de Gemeenteraad en de keer era na drie. Van der Toorn werd voorzitter, de man op de achtergrond. Hij probeerde met de fractie een lijn uit te zetten en zo goed mogelijk op te komen voor deze eigenzinnige mensen. 'Zeer behoudend, zeer gelovig', zoals hij de Scheveningers typeert. 'Scheveningen heeft een eigen identiteit. Niet dat iedereen er nog in klederdracht loopt, maar het zijn wel mensen die zeggen: 'Den Haag is onze stad, maar een deel ervan willen we voor de Scheveningers behouden'.

Voor de belangen van die mensen wil de PPS opkomen. Bijvoorbeeld door te wijzen op ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen. En door te wijzen op het belang van het behoud van werkgelegenheid in het stadsdeel. Van der Toorn is er in de afgelopen zeven jaar dat hij voorzitter was achtergekomen dat dit niet altijd makkelijk was. Nu stopt hij. 'Nee, ik ben niet oud en der dagen zat. Ik heb ook geen ruzie of meningsverschillen in de partij. Maar het is tijd voor een nieuwe generatie. Je merkt toch dat jonge mensen een stukje anders denken dan wij.

Spanningen

Toch erkent hij ook dat er soms spanningen waren en zijn in de fractie van de PPS. 'Het is moeilijk om mensen op één lijn te krijgen. Mensen hebben nu eenmaal ieder

op hun manier een belang voor ogen. Daarnaast hebben we ook een fractievoorzitter van zestig-plus. Die doet het goed, met hart en ziel. Maar ook voor hem zal gelden: wie is de volgende?' De politicus-op-de-achtergrond heeft een mening over veel dingen. 'Als persoon', waarschuwt hij. Zo wil hij raadsleden een fulltime salaris geven, zodat ze er niet naast hoeven te werken en nooit een schijn van belangenverstrengeling kan ontstaan. Zo is hij fel tegen een gekozen burgemeester. Omdat het nu eenmaal nodig is dat de eerste burger van een gemeente aan bepaalde eisen voldoet.

Nog één jonge jenever en twee tuitknakjes, die met aandacht worden aangestoken. 'Misschien schop ik wel tegen alle heilige huisjes in Scheveningen . . . Toch: die gevangenis. Die hoort niet in een stad maar in een polder. En dat biedt ons een grandioze mogelijkheid voor woningbouw. Ik vind dat we nóg meer moeten investeren in Scheveningen. We hebben er bijvoorbeeld een prachtige jachthaven. Maar waarom maken we -nu de Norfolk Line weggaat- van de eerste en de tweede haven ook geen geweldige jachthavens? Voor de derde haven zie ik een mogelijkheid voor visserij en aanverwante zaken. En daarnaast moet er een vierde komen Een grote. In zee. Een van allure en formaat, zodat er grote schepen kunnen afmeren'.

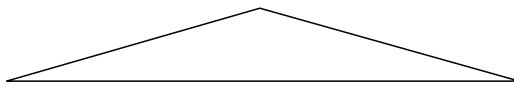
Is Van der Toorn trots op 'zijn' partij? Zeker, natuurlijk. 'Al ben ik

wel van mening dat ik meer had gewild. Maar een klein deel is gelukt. Zo had er meer sociale woningbouw op Scheveningen moeten komen. We hadden meer moeten doen voor de kleinere ondernemers. En we hadden meer aandacht moeten besteden aan betere architectuur. Maar ja, politiek is moeizaam en langzaam'.

Publicatie

Dick van der Toorn, de uitgever, zegt eerlijk dat hij twijfelde over de uitgave van sommige van zijn boeken. Was het financieel wel haalbaar? Omdat hij mensen niet wilde teleurstellen, ging hij toch over tot publicatie. Ook al zag hij zich dan genoodzaakt om de auteurs te vragen een financiële bijdrage te leveren om uit de kosten te komen. Critici zetten vraagtekens bij deze constructie. 'Ik heb mensen nooit tekort gedaan, ook niet financieel. En altijd: mijn woord is mijn woord. Afspraak is afspraak. Ik kan altijd met iedereen door één deur. Natuurlijk: vrienden is een erg groot woord. Maar sommige mensen zeggen 'ik heb maar één vriend en dat is mijn vrouw' en zo is het bij mij zeker niet'.

Dat komt misschien ook wel omdat dat komt misschien ook wel omdat elk boek een echte presentatie kreeg, vermoedt hij. 'Zo ben ik overal geweest, van provinciehuis tot stadhuis, van Duinrell tot sekshuis, van Pulchri tot Vredespaleis. Dat was niet alleen omdat ik er iets van wilde maken, maar ook om de auteurs de eer te geven die ze toe-

kwam. want de meeste van hen hebben er niet veel mee verdiend'. Mede door de economische recessie werd de positie van de drukkerijen er niet sterker op. Het Thieme-concern nam het bedrijf midden 2003 over. De komende jaren gaat Van der Toorn zich toeleggen op het verzamelen van postzegels, munten en kleinzilver. Hij geeft adviezen op diverse terreinen en misschien gaat hij toch ook nog eens boeken uitgeven. Eén ding is wel zeker: hij ambieert geen plek in de Haagse Gemeenteraad. Het is nu tijd voor nieuwe generaties. Eigenlijk, filosofeert hij, heeft een groot deel van zijn leven in het teken gestaan van Den Haag. 'Ik had ook voor het geld kunnen gaan.

Maar ik heb me dienstbaar opgesteld. Als iemand wat nodig heeft, zal ik hem helpen. Sommige mensen worden verpleegkundige, ik koos voor dit werk. Ik hoop echt dat ik heb bijgedragen aan de kwaliteit van het leven van anderen'. Nu is het ook tijd om een borrel te drinken, bijvoorbeeld in De Posthoorn, of in Sociëteit De Witte op het Plein, of natuurlijk op Scheveningen, waar hij een appartement heeft aan de boulevard. Tijd om fijne discussies te voeren met vrienden over kunst, boeken, het leven. 'Als ik mijn hoofd te ruste leg en anderen zeggen 'het is de moeite waard geweest', heeft mijn leven nut gehad'.

